

KÁRPÁTALJAI PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET

FELADATOK

a járási /városi magyar nyelv és irodalom vetélkedőre (2019-2020)

9. osztály

1. Javítsd ki a helyesírási hibákat! (20 pont)

A Bereg vidéken a korai kézi munkák alapanyagát kender fonalból szőtték, a későbbiekben pamut és kender majd tisztán pamutfonal alkotta. A kenderfonal nehezen színezhető ezért a régi vásznakon kevés szín és dísz volt. A kékre és pirosra festett fonalból egyszerű díszítésű csikokat szőtték a kendőbe. A XX század elején megjelent a pamutfonal ami lehetővé tette a szöttek szín és díszvilágának gazdagodását. A mértánias csikváltzatok mellett kialakult a virágos szegfűs, rózsás, tulipános, eperleveles, bokros mintázás. A bonyolultabb csikozás eszközei a szedőtű, a kis és nagy csíkszedő deszka. A szedett csíkhöz gyári pamutot használtak. Vidékünkön hagyományosan a szöttek fehér alapon piros és kék színekkel készültek ma már a mintákat piros és fekete színnel készítik.

2. Elemezd a mondatot! Készítsd el az ágrajzát! (10 pont)

Odakinn már setteng a reggel.

3. Válaszd el a következő szavakat minden lehetséges helyen! (12 pont)

madzag, halandzsa, edző, gyűrűdzik, findzsa, menedzser, bodza, pedzi, lopódzott, bridzset, maharadzsa, tádzsik,

4. Írd le az alábbi szavakat, húzd alá a melléneveket, és foglald őket mondatba! (6 pont)

hosszú, hosszúság, zöltség, zöld, új, újság, hajlékony, hajlik, nagyít, kedves, kedvel, lapos, lapít

5. Írd le a mondatokat, pótdold a hiányzó kötőszót! Ábrázold a mondatok közötti viszonyt! (3 pont)

1. Tegnap még hiányoztam az edzésről, ... holnap már biztos ott leszek a többi között.
2. A vonatközlekedés már megindult, ... a repülők még nem szállhattak föl.
3. Súlyomvívjogás süvített a lombok fölött, ... hosszan hallatszott a varjak káromgása.

6. Határozd meg a impresszionizmus fogalmát, nevezd meg képviselőit az irodalomban! (6 pont)

7. A következő fogalmak Móricz Zsigmondhoz kapcsolódnak. Hogyan? (8 pont)

a) Tiszacsécsce –	e) Nyilas Misi –
b) Pallagi Erzsébet –	f) Posalaky úr –
c) Debrecen –	g) Holics Eugénia –
d) Hét krajcár –	h) Soós család –

8. Értelmezd Ady Endre A magyar Ugaron című versét! Írj rövid, tömör fogalmazást! (8 pont)

9. Nevezd meg az alábbi művek szerzőit! (6 pont)

- a) Ábránd
- b) Huszt
- c) Nemzet-őr dal
- d) A magyar Ugaron
- e) Nemzeti dal

10. Honnan az idézet? Nevezd meg a mű szerzőjét és címét! (10 pont)

- a) S a sírt, hol nemzet süllyed el, / Népek vesznek körül...
- b) Vad indák gyűrűznek körül / Míg a föld alvó lelkét lesem...
- c) Mi lesz, hogyha Dózsa György kósza népe / Rettenetes, nagy dühvel özönöl?...
- d) Két ifjú térdel, kezökben lant, / A kopja tövén, mintha volna feszület...
- e) Fényesebb a láncnál a kard, / Jobban ékesíti a kart...

Összesen: 89 pont

KÁRPÁTALJAI PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET

FELADATOK

a járási /városi magyar nyelv és irodalom vetélkedőre (2019-2020)

10. osztály

1. Javítsd ki a helyesírási hibákat! (20 pont)

Az első meteorológiai álmások a XIII század végén jöttek létre. A tudományos kutatás ugyanis csak akkor vehete kezdetét amikor feltalálták az olyan fontos műszereket mint a barométer és a higanyos hőmérő. Az időjárás előrejelzések gyakorlati haszna azonban még nagyon korlátozott volt mivel a megfigyelési eredményeket csak nagyon lassan tudták továbbítani. A helyzet akkor változott meg amikor 1837-ben feltalálták a távirót.

Napjainkban a föld szinte valamennyi országának van saját nemzeti meteorológiai szolgálata amely figyelmeztet az időjárásról, feldolgozza az időjárási adatokat és közléseket az időjárás jelentéseket. A nagyobb országok meteorológiai szolgálata különböző ágazatokra oszlanak: közlekedés, repülés, agrármeteorológia, tengeri időjárási szolgálat.

2. Elemezd a mondatot! Készítsd el az ágrajzát! (10 pont)

Az altató nóta hangzik ajkán.

3. Írd le betűkkel az alábbi számokat! (9 pont)

2 000, 208, 30 186, 50 505, 300 587,
5 000 000, 46 056, 1 999, 19 531 183

4. Pótold a hiányzó mássalhangzót, a -j hangot jelölő megfelelő betűt! (13 pont)

kirá..., fo...ó, ...egesmedve, csuk...a, é...szaka,
he...es, if...úság, műse...em, tava..., ...ukas, erké..., szófa..., fo...osó,

5. Írd le a mondatokat, pótold a hiányzó kötőszót! Ábrázold a tagmondatok közötti viszonyt! (3 pont)

1. A buszon már álltak, ... minden ülőhely el volt foglalva.
2. Vigyétek arrább a kiscicát, ... a kutyával gyűlik meg szegénynek a baja!
3. Reggel nagyon lassan közlekedtek a vonatok és a buszok, ... ráfagyott a víz az utakra.

6. Mutasd be röviden, mit tudsz az Ómagyar Mária-siralomról! (6 pont)

7. Hol olvastál róluk? Melyik mű szereplői? (4 pont)

- a) Nyilas Mihály –
- b) Soós család –
- c) Zrínyi Miklós –
- d) Júlia –

8. Jellemezd a reneszánsz stílust! (6 pont)

9. Nevezd meg az alábbi művek szerzőit! (8 pont)

a) Egy dunántúli mandulafáról –	e) Adj már csendességet –
b) Darvaknak szól –	f) Szigeti veszedelem –
c) Hét krajcár –	g) Verecke –
d) Búcsú Váradtól –	h) Születésnapomra –

10. Honnan az idézet? Nevezd meg a mű szerzőjét és címét! (10 pont)

- a) S az út... kigyó vedlett bőre. /Hány népet vitt temetőre...
- b) Itthon vagyok. S ha néha lábamhoz térdepel / egy-egy bokor, nevét, virágát is tudom...
- c) Vad indák gyűrűznek körül / Míg a föld alvó lelkét lesem...
- d) .. itt legeltetett a kis Csöre, nem is ment a nádas felé, hanem a dinnyeföld felé...
- e) Sehonnai bitang ember, / ki most, ha kell, halni nem mer ..

Összesen: 90 pont

KÁRPÁTALJAI PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET

FELADATOK

a járási /városi magyar nyelv és irodalom vetélkedőre (2019-2020)

11. osztály

1. Javítsd ki a helyesírási hibákat! (20 pont)

A Benei- és a Kelemen hegy között félúton, a Borzsa fójó jobb partján Kovászó község felet látszanak a kovászói vár bokrokai és szederindákkal benőtt romjai. Hadászati fontosságú hegy volt, hiszen a máramarosból az ország belsejébe vezető sötét ellenőrzőút.

A vár első írásos említése 1390-ből való, amikor Zsigmond Király Nagymihályi György fiának János mesternek adományozta Várival együtt.

A várat északon, a folyó felől meredek sziklafal határolja, nyugat felől sziklás talajba vágott árok. A vár kissé szabálytalan háromszög alaprajzú, amelyhez délnyugatról egy kerek bástya csatlakozik.

2. Elemezd a mondatot! Készítsd el az ágrajzát! (10 pont)

A megvadult lovak felverték a csendet.

3. Válaszd el a következő szavakat minden lehetséges helyen! (12 pont)

edzés, tábla, székkel, tintás, hallás, hosszú, bojtjuk, krémes, pöttyös, vágat, bakancs, dinnye

4. Írj meghívót valamilyen iskolai rendezvényre a polgármesternek! (6 pont)

5. Melyik alárendelő, és melyik mellérendelő mondat? Ábrázold a tagmondatok közötti viszonyt! (6 pont)

1. Megfáztam, ugyanis kabát nélkül sétáltam.
2. Olyat kérek, amelyet te.
3. Szólj szépen, vagy hallgass.
4. Lapátolni kell az úton, hiszen leesett a hó.
5. Vártalak, hisz megbeszéltük.
6. Az jöhet, aki szorgos.

6. A következő fogalmak Madách Imréhez kapcsolódnak. Hogyan? (7 pont)

a) Alsósztrégova –	e) Miltiádész –
b) Fráter Erzsébet –	f) Kepler –
c) Éva –	g) Borbála –
d) Lucifer –	

7. Jellemezd Ádám alakját Madách Tragédiájában! (6 pont)

8. Nevezd meg az alábbi művek szerzőit! (8 pont)

a) Nemzeti	e) Himnusz
b) Szózat	f) Tót atyfiak
c) Az ember tragédiája	h) Nem tudhatom
d) Búcsú Váradtól	j) Sirámok

9. Határozd meg ki kicsoda! (6 pont)

a) Noszty Feri –	d) Tóth Mari –
b) Vilma –	e) Tóth Mihály –
c) Kopereczky báró –	f) Homlódyné Máli néni –

10. Honnan az idézet? Nevezd meg a mű szerzőjét és címét! (10 pont)

- a) Ha örül Horger Antal úr, / hogy költőnk nem nyelvet tanul ...
- b) S égtek lelkemben kis rózse dalok: / Füstösek, furcsák, búsak, bíborak ..
- c) S a sírt, hol nemzet sülyed el, / Népek vesznek körül...
- d) Mondottam, ember: küzdj és bízva bízzál!
- e) Verecke híres útján jöttem én, / Fülemben még ősmagyar dal rivall...

Összesen: 91 pont